

**ФАЛЕРИСТИЧНІ ПАМ'ЯТКИ 1919–1939 рр.
(із фонду Інституту досліджень бібліотечних мистецьких
ресурсів Львівської національної наукової бібліотеки
України імені В. Стефаника)**

Роман Голій

науковий співробітник відділу наукових досліджень спеціальних видів документів Інституту досліджень бібліотечних мистецьких ресурсів ЛННБ України ім. В. Стефаника, канд. іст. наук

DOI: [https://doi.org/10.37222/2524-0315-2019-11\(27\)-22](https://doi.org/10.37222/2524-0315-2019-11(27)-22)

Здійснено огляд основних тематичних груп фалеристичних пам'яток 1919–1939-х рр., зокрема описано українські та іноземні відзнаки, а також відзнаки міжнародних професійних з'їздів.

Ключові слова: *фалеристика, відзнаки, міжнародні професійні з'їзди.*

Фалеристика — допоміжна історична дисципліна, яка вивчає медалі, ордени, значки та інші відзнаки, які можуть кріпитися до одягу. На сьогодні у Львівській національній науковій бібліотеці України імені В. Стефаника зберігається понад 1000 пам'яток, з яких 87 (з дублетами та тиражними різновидами) датуються 1919–1939 рр.

У фонді бібліотеки містяться відзнаки, виготовлені в Австрії, Великобританії, Німеччині, Канаді, США, Угорщині, Франції, Чехії, Швейцарії, Швеції, Югославії. Понад 60 відзнак виготовлені у Другій Речі Посполитій, зокрема на українських землях Галичини (у Бориславі, Львові); одна відзнака виготовлена на українських землях Закарпаття (в Ужгороді), яке перебувало у складі Чехословаччини.

Серед цих пам'яток умовно можна виділити такі тематичні групи: українські й пов'язані з Україною відзнаки (23 пам'ятки, з дублетами — 39), іноземна фалеристика (35 пам'яток, з дублетами — 40), відзнаки міжнародних професійних з'їздів (7 пам'яток, з дублетами — 8).

Українські та пов'язані з Україною відзнаки

Частину пам'яток цієї тематичної групи ми докладно описали у попередніх публікаціях [1; 2]. Зокрема, до українських фалеристичних пам'яток належать: 1) Відзнака 1923 р. Товариства українських студентів «Основа» (виготовлена в Галичині) [2, с. 639-640]; 2) Відзнака 1926 р. із зображенням Івана Франка (виготовлена в Канаді) [2, с. 638]; 3) Медаль 1927 р. з нагоди десятої річниці УНР (виготовлена у Відні) [2, с. 644-645]; 4) Відзнака 1933 р. з нагоди відкриття пам'ятника жертвам, що загинули 1914 р. у Талергофі (виготовлена у Варшаві) [2, с. 647-648]; 5) Відзнака 1936 р. з нагоди 80-ліття народження Івана Франка (виготовлена у Бориславі) [2, с. 638]; 6) Відзнака 1938 р. з нагоди 950-ліття прийняття християнства князем Володимиром Великим (виготовлена в Ужгороді) [2, с. 646].

Серед пам'яток української діаспори слід назвати відзнаки громадських організацій, які діяли у Північній Америці в означений період: 7) Відзнака Українського народного комітету США [1, с. 713; 2, с. 639]; 8) Відзнака Українського народного союзу [1, с. 709; 2, с. 640-641]; 9) Відзнака Українського братського союзу [1, с. 710; 2, с. 641-642].

До цієї ж групи належать відзнаки, пов'язані зі Львовом, які виготовили 1919–1939 рр. автори-неукраїнці*:

10) *Легенда*: NIEZANANEMU ŻOŁNIERZOWI / LWÓW 31.X.1923. *Датування*: 1923 р. *Розмір*: Ø 19 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 818.

11) *Легенда*: 1877. / TOW. LE- / KARSKIE / LWOWSKIE / 1927. *Датування*: 1927 р. *Розмір*: Ø 27 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 797.

12) *Легенда*: 1629 / 1929 / LWÓW. *Датування*: 1929 р. *Розмір*: 34 × 22 мм. *Інвентарні номери*: ФЛР 821, 822, 823. *Примітки*: відзнака з портретом Яна Собеського. Один примірник з жовтого металу, два — з білого.

* Опис відзнак включає такі рубрики: легенда (написи на відзнаці мовою й у реєстрі оригіналу), датування, розмір (Ø — діаметр), інвентарний номер і примітки. Перелік здійснено за хронологією, описи відзнак із невстановленим датуванням подано у кінці переліку. У квадратних дужках подано гіпотетичну інформацію.

13) *Легенда*: VIII Zjazd P.T.D. / Lwów 1932. *Датування*: 1932 р. *Розмір*: 25 × 72 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 795. *Примітка*: стрічка з синьою і червоною смугами.

14) *Легенда*: OGÓLNY POLSKI / ZJAZD FRYZJERÓW R. P. / WE LWOWIE / 1932. *Датування*: 1932 р. *Розмір*: 30,5 × 24 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 800. *Примітка*: дарунок бібліотеці від [Цикова]* 12 січня 1973 р.

15) *Легенда*: W 250 ROCZNICĘ ODSIECZY WIEDEŃSKIEJ LWÓW 1933. *Датування*: 1933 р. *Розмір*: Ø 24,5 мм. *Інвентарні номери*: ФЛР 824, 825.

16) *Легенда*: DYR / MUZEUM KS. / LUBOMIRSKICH / LWÓW. *Датування*: 1933 р. *Розмір*: 19,5 × 17,5 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 989. *Примітка*: відзнаку прикріплено до запрошення на ім'я дирекції Музею князів Любомирських.

17) *Легенда*: 1909 / WP[S] / ZPL / 1934. *Датування*: 1934 р. *Розмір*: 18 × 13 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 801. *Примітки*: дарунок бібліотеці від проф. [Габріеля] Сокольницького 16 лютого 1962 р. На кріпленні – сигнатура: [J. L. BODEK LWOW].

18) *Легенда*: LWÓW / 22.XI.1920 / 22.XI.1935. *Датування*: 1935 р. *Розмір*: Ø 23,5 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 829. *Примітка*: на відзнаці зображено лева, подібного до символу на гербі міста 1936–1939 рр.

19) *Легенда*: без легенди. *Датування*: 1936–1939 рр. *Розмір*: Ø 25 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 876. *Примітки*: гудзик з гербом Львова 1936–1939 рр. На звороті — сигнатура (напис пошкоджено): [...] ABSKI ŁODŹ.

20) *Легенда*: ZJAZD ZW[iazku] ELEKTR. POL. WE LWOWIE 7-9 MARCA 1937. *Датування*: 1937 р. *Розмір*: 26 × 21 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 786. *Примітки*: зображено герб Львова 1936–1939 рр. На кріпленні — сигнатура: S. SOB CZYK LWÓW MOCHNAŃSKIEGO 8. Дарунок бібліотеці від проф. [Габріеля] Сокольницького 16 лютого 1962 р.

21) *Легенда*: XV ZJAZD LEKARZY I PRYRODNIKÓW POL. / LWÓW 1937. *Датування*: 1937 р. *Розмір*: 31 × 27 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 799. *Примітка*: зображено лева (фігуру колишнього герба Львова 1936–1939 рр.) [8, s. 27; 11, s. 25].

* В обліковій картці прізвище дарувальника зазначено нерозбірливо.

22) *Легенда:* LXXV / T-wa BR. /
Rom. [t. p.] / LWÓW / 1861/62 1936/37.
Датування: 1937 р.
Розмір: 24 × 18 мм.
Інвентарний номер: ФЛР 787.
Примітка: відзнака з нагоди
75-річчя Товариства охорони пам'яток.

23) *Легенда:* R. Leszczynski / Lwow. *Датування:* не встановлено. *Розмір:* 20 × 54 мм. *Інвентарний номер:* ФЛР 782. *Примітка:* відзнака-бейдж кріпиться до червоно-біло-зеленої нитки, кольори якої можуть символізувати барви болгарського прапора; бейдж, можливо, використовували на міжнародному медичному конгресі, як і відзнака II конгресу Союзу слов'янських дерматологів, на якій також зазначено прізвище Р. Лещинського*.

Іноземна фалеристика

1) *Легенди:* [на аверсі навколо портрета святого Сави] ТРОУДОМЪ СВОИМЪ ВЪСА ПРИОБРѢТС; [на реверсі] 1883. *Датування:* 1912–1945 рр. *Розмір:* 87 × 52 мм. *Інвентарний номер:* ФЛР 768. *Примітки:* сербський орден святого Сави III ступеня (командор) з біло-синьою муаровою стрічкою, святого Саву зображено у зеленому сакосі (архієрейському плащі). Впродовж 1883–1912 рр. сакос зображали червоним кольором, пізніше — зеленим. Виготовлено орден у місті Ле-Локль (Швейцарія).

* № 4 у групі відзнак міжнародних професійних з'їздів.

Відзнака має футляр, у внутрішній частині якого є сигнатура сербською і французькою мовами: БРАЋА ХУГУЕТИН и КОМП. Ле Лекле (Швајцарска); / HUGUENIN FRERES & CO. MEDAILLEURS / LE LOCLE (SUISSE).

2) *Легенда*: 1918 * ZA TRUD OFIARNY * 1920 * / I. O. L. K. *Датування*: 1920 р. *Розмір*: 50 × 50 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 805. *Примітки*: польська відзнака (I. O. L. K. — I Ochotnicza Legia Kobiet) [13, s. 19, 137]. На звороті вигравірувано № 106. На шпильці — сигнатура: SOBCZYK WŁOSINSKI.

3) *Легенда*: STANEŁI W POTRZEBIE 1920. *Датування*: 1920 р. *Розмір*: Ø 30 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 814. *Примітка*: польська відзнака [7, s. 9].

4) *Легенда*: PLEBISCYT / ŚLĄSK SPISZO ORAWA 1920. *Датування*: 1920 р. *Розмір*: 34 × 34 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 815. *Примітка*: польська відзнака з нагоди плебісциту у 1921 р. в Сілезії.

5) *Легенда*: ŚLĄSK NASZ / TAK NAM DOPOMÓŻ BÓG! / 1921. *Датування*: 1921 р. *Розмір*: Ø 30 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 816. *Примітка*: польська відзнака з нагоди плебісциту у 1921 р. в Сілезії [5, s. 213].

6) *Легенди*: [на аверсі обабіч зображення святої Ядвіги] ST. HEDWIG / ŚW JADWIGA; [на реверсі] OBER / SCHLESIER / BEDENKET AUS / DEUTSCHLAND / KAM EUCH DAS / CHRISTENTUM / • 1921 • / GÓRNOSŁĄZACY / POMNIJCIE NA TO / ZE Z NIEMIEC / OTZYMALIŚCIE / CHRZEŚCIAN / STWO. *Датування*: 1921 р. *Розмір*: Ø 38 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 624. *Примітки*: німецька відзнака з нагоди плебісциту у 1921 р. в Сілезії. На аверсі — сигнатура: [TG].

7) *Легенда*: [аверс без написів; на реверсі] ZUM ANDENKEN / AN DEN / ABSTIMMUNGS- / KAMPF / UM / OBERSCHLESIE / 1921. *Датування*: 1921 р. *Розмір*: Ø 26 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 920. *Примітка*: німецька відзнака з нагоди плебісциту у 1921 р. в Сілезії.

8) *Легенда*: P. C. K. / 1923. *Датування*: 1923 р. *Розмір*: Ø 16 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 806. *Примітка*: відзнака Польського Червоного Хреста.

9) *Легенда*: R / 1925 / I. Z. B. P.

Датування: 1925 р.

Розмір: 34 × 27 мм.

Інвентарний номер: ФЛР 788.

Примітка: відзнака I з'їзду польських бібліотекарів.

10) *Легенда*: 1902–27. *Датування*: 1927 р. *Розмір*: 22 × 19 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 784. *Примітки*: можливо, відзнака з нагоди 25-річчя товариства електриків. Дарунок бібліотеці від проф. [Габріеля] Сокольницького 16 лютого 1962 р.

11) *Легенда*: NA / PAMIĄTKĘ / ODSŁONIĘNIA / POMNIKA / H. SIENKIEWICZA / w Bydgoszczy / 15 VII 1927 / QUO VADIS. *Датування*: 1927 р. *Розмір*: 29 × 21 мм; зі стрічкою Ø 87 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 819. *Примітки*: польська відзнака. До відзнаки кріпиться стрічка з світло-червоної тканини.

12) *Легенда*: NA PAM. ODSŁ. PIERW. w POLSCE POMNIKA H. SIENKIEWICZA w Bydgoszczy • 15 VII 1927 • . *Датування*: 1927 р. *Розмір*: Ø 25 мм; зі стрічкою Ø 87 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 820. *Примітки*: польська відзнака. До відзнаки кріпиться стрічка з світло-червоної тканини.

13) *Легенди*: [на аверсі] 1918 1921; [на реверсі] POLSKA SWEMU OBRONCY. *Датування*: не раніше 1928 р. *Розмір*: Ø 35 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 817. *Примітки*: польська відзнака [9, s. 60-62; 12, s. 94]. До відзнаки кріпиться стрічка.

14) *Легенда*: VI / ZJAZD / P.T.D. / w / POZNANIU / 15.17.IX. / 1928. *Датування*: 1928 р. *Розмір*: 32 × 21,5 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 793. *Примітка*: польська відзнака.

15) *Легенди*: [посередині] WYSTAWA / PRACY / KOBIEC; [по колу] RWK 1929 POZNAN. *Датування*: 1929 р. *Розмір*: Ø 23 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 803, 804. *Примітки*: польська відзнака. Один примірник з жовтого металу, інший — з білого. Одна з відзнак — дарунок бібліотеці від проф. [Габріеля] Сокольницького 16 лютого 1962 р.

16) *Легенда*: 1929 / TT / POZNAŃ. *Датування*: 1929 р. *Розмір*: 25 × 25 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 792. *Примітка*: польська відзнака.

Абревіатура «ТТ» — [Товариство техніків]. Дарунок бібліотеці від проф. [Габріеля] Сокольніцького 16 лютого 1962 р.

17) *Легенда*: BUDUJMY SZKOŁY 20 GR. *Датування*: [1930-ті рр.]. *Розмір*: Ø 17 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 807. *Примітки*: польська відзнака Краківської технічної школи [6, с. 5, № 63 (подібна)]; кругла форма.

18) *Легенда*: BUDUJMY SZKOŁY 10 GR. *Датування*: [1930-ті рр.]. *Розмір*: 17,5 × 17,5 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 808. *Примітки*: польська відзнака Краківської технічної школи [6, с. 5, № 63 (подібна)]; квадратна форма.

19) *Легенда*: BUDUJMY SZKOŁY 10 GR. *Датування*: [1930-ті рр.]. *Розмір*: 17,5 × 17,5 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 809. *Примітки*: польська відзнака Краківської технічної школи [6, с. 5, № 63 (подібна)]; квадратна форма із заокругленням знизу.

20) *Легенда*: III / ZBP / WILNO / 1932. *Датування*: 1932 р. *Розмір*: 40 × 38 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 789, 790. *Примітки*: відзнака III З'їзду польських бібліотекарів. Один із примірників на звороті має клеймо з літерами: T. F.

21) *Легенда*: VII ZJAZD P.T.D. / ŁÓDŹ / 8, 9-VI-30. *Датування*: 1932 р. *Розмір*: 29,5×24 мм; зі стрічкою Ø ≈ 54 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 794. *Примітки*: польська відзнака. До відзнаки по колу кріпиться біла стрічка

22) *Легенда*: без написів, зображено геральдичний символ «польська погоня», обрамлений у шестерню. *Датування*: 1932 р. *Розмір*: 39,5 × 35 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 813. *Примітки*: польська відзнака панцерників (танкістів). На звороті — сигнатура: G W. На кріпленні — сигнатура: W. GONTARCZYK WARSZAWA ul. Miodowa №19 [3, с. 103 (про знак); 6, с. 3].

23) *Легенда:* А / S / Е / А.
Датування: до 1933 р.
Розмір: Ø 16 мм.
Інвентарний номер: ФЛР 777.
Примітки: відзнака
 Швецького електричного
 акціонерного товариства
 (ASEA — Allmänna Svenska
 Elektriska Aktiebolaget).

Свастику, як солярний символ, компанія використовувала до 1933 р., пізніше емблема асоціації була змінена, щоб не асоціюватися із нацизмом. Дарунок бібліотеці від проф. [Габріеля] Сокольницького 16 лютого 1962 р.

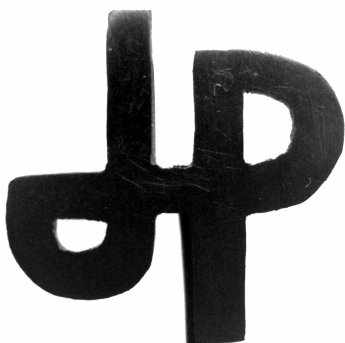
24) *Легенда:* PON / 1933. *Датування:* 1933 р. *Розмір:* Ø 20 мм.
Інвентарний номер: ФЛР 826, 827, 828. *Примітки:* відзнака Польської національної організації [5, s. 213]. На звороті — сигнатура монетного двору у Варшаві (герб Костеша) [10]. Один із примірників прикріплено до супровідного листа, в якому зазначено дату надходження відзнаки до збірки («25/X») та, ймовірно, підпис колекціонера В. Баворовського («В»).

25) *Легенди:* [на аверсі по колу] HELIODOR SWIĘCICKI * 1854 + 1923; [на реверсі] XIV / ZJAZD / LEKARZY I / PRYRODNIKÓW / POLSKICH / W POZNANIU / 12-15. IX / 1933. *Датування:* 1933 р. *Розмір:* Ø 25 мм; зі стрічкою 84 × 25 мм. *Інвентарний номер:* ФЛР 798. *Примітки:* польська відзнака [4, с. 336]. Медаль кріпиться до біло-червоної стрічки.

26) *Легенди:* [монограма] SEP;
 [нижче] KRAKOW 1934 /
 VI ZJAZD.

Датування: 1934 р.
Розмір: 31 × 24 мм.
Інвентарний номер: ФЛР 785.
Примітки: відзнака Товариства польських електриків. Дарунок бібліотеці від проф. [Габріеля] Сокольницького 16 лютого 1962 р.

27) *Легенда:* [монограма] др.
Датування: 1935 р.
Розмір: 17 × 17 мм.
Інвентарний номер: ФЛР 791.
Примітки: польська відзнака.
На супровідному листі польською мовою зазначено, що пам'ятка була відзнакою з'їзду бібліотекарів і бібліофілів у Кракові 11 листопада 1935 р.

28) *Легенда:* • WISŁA • / 1937 / TYDZIEŃ GÓR. *Датування:* 1937 р. *Розмір:* 30 × 19 мм. *Інвентарний номер:* ФЛР 830. *Примітки:* польська відзнака. Дарунок бібліотеці від проф. [Габріеля] Сокольницького 16 лютого 1962 р.

29) *Легенди:* [на аверсі] ZA DŁUGOLETNIĄ SŁUŻBĘ; [на реверсі] X. *Датування:* 1938–1939 рр. *Розмір:* Ø 35 мм. *Інвентарні номери:* ФЛР 812, 921. *Примітки:* медаль засновано у 1938 [9, s. 63-65], існувала у польській нагородній системі до 1939 р. Обидва примірники — без медальної стрічки, відзнака № ФЛР 921 — без дужки для кріплення, пошкоджено аверс, реверс і гурт.

30) *Легенда:* [монограма:] GRE. *Датування:* не встановлено. *Розмір:* Ø 18,5 мм. *Інвентарний номер:* ФЛР 778. *Примітки:* французька відзнака. На кріпленні — сигнатура: [ARTMUS BERT-RAND PARIS / 46. RUE DE RENNES]. Дарунок бібліотеці від проф. [Габріеля] Сокольницького 16 лютого 1962 р.

31) *Легенда:* Leica. *Датування:* не встановлено. *Розмір:* 13 × 18 мм. *Інвентарний номер:* ФЛР 783. *Примітки:* відзнака німецької компанії Leica, яка виготовляла фотоапарати від 1925 р. Колір напису на відзнаці — жовтий, тло — синє (сучасна емблема компанії — біло-червона).

32) *Легенда:* P.Z.N.K. *Датування:* не встановлено. *Розмір:* 44 × 56 мм. *Інвентарний номер:* ФЛР 796. *Примітки:* польська паперова відзнака. Зображено білі конвалії на червоному тлі.

33) *Легенда:* [монограма:] SP. *Датування:* не встановлено. *Розмір:* 25 × 23 мм. *Інвентарний номер:* ФЛР 802. *Примітка:* можливо, відзнака польських самаритян.

34) *Легенда*: MACIERZ SZKOLNA W GDANSKU EV. *Датування*: не встановлено. *Розмір*: Ø 25 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 810. *Примітка*: шкільна відзнака навчального закладу Вільного міста Гданська.

35) *Легенда*: WÓJT GMINY. *Датування*: не встановлено. *Розмір*: Ø 36 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 811. *Примітки*: польська відзнака голови сільської громади. На звороті напис чорнилом: 114.

Відзнаки міжнародних професійних з'їздів

1) *Легенда*: I OGÓLNY ZJAZD LEKARZY SŁOWIAŃSK. WARSZAWA 25-29.V.1927. *Датування*: 1927 р. *Розмір*: 32 × 20,5 мм. *Інвентарний номер*: ФЛР 773. *Примітки*: відзнака I Загального з'їзду слов'янських лікарів у Варшаві 1927 р. На кріпленні — сигнатура: ZJEDN: GRAWERZY WARSZAWA [MARSZAŁKOWSK 145].

2) *Легенда*: [напис знизу] CONGRÉS INTERNATIONAL / PARIS / 1928; [напис навколо зображення] UNI^{ON} INTERN^{LE} DES PRODUCT^S ET DISTRIBUT^S D'ENERGIE ELECTRIQUE. *Датування*: 1928 р. *Розмір*: 31 × 31 мм. *Інвентарні номери*: ФЛР 779, 780. *Примітки*: відзнака Міжнародного конгресу Світової спільки виробників і дистриб'юторів електричної енергії у Парижі 1928 р. Один примірник має на звороті кріплення-гудзик, інший — кріплення-шпильку. На кріпленні-гудзику — сигнатура: A. DUSEAUX PARIS / 29 R PASTOURELLE. Відзнака № ФЛР 779 — дарунок бібліотеці від проф. [Габріеля] Сокольницького 16 лютого 1962 р.

3) *Легенда*: I / ZJAZD / ZWIAZKU DERMATOLOGÓW SŁOWIAŃSKICH / WARSZAWA / 1929.
Датування: 1929 р.
Розмір: 31 × 30 мм.
Інвентарний номер: ФЛР 774.
Примітки: відзнака I З'їзду Союзу слов'янських дерматологів у Варшаві 1929 р., зображено чотири прапори: Болгарії, Югославії, Чехословаччини, Польщі.

4) *Легенди:* [надруковано зверху] II KONGRES / S. D. S.; [надруковано знизу] BEOGRAD / 1931; [посередині вписано чорнилом] Prof. Dr. Leszczynski R. / Lwow. *Датування:* 1931 р. *Розмір:* 64 × 60 мм. *Інвентарний номер:* ФЛР 781. *Примітка:* відзнака II З'їзду Союзу слов'янських дерматологів у Білгороді 1931 р.

5) *Легенда:* LONDON 1933 / THIRD INTERNATIONAL PAEDIATRIC CONGRESS. *Датування:* 1933 р. *Розмір:* Ø 32 мм. *Інвентарний номер:* ФЛР 772. *Примітки:* відзнака III Міжнародного конгресу педіатрів у Лондоні 1933 р. На звороті — сигнатура: [J. R. GAUNT] / LONDON.

Дарунок бібліотеці від проф. [Габріеля] Сокольницького 16 лютого 1962 р.

6) *Легенда:* [посередині:] III. / SJEZD / PRAHA / 19-21. V. / 1934, [по колу:] SOCIETAS DERMATOLOGORUM SLAVICA. *Датування:* 1934 р. *Розмір:* 25 × 38 мм. *Інвентарний номер:* ФЛР 775.

Примітки: відзнака III З'їзду Союзу слов'янських дерматологів у Празі 1934 р., зображено чотири прапори: Польщі, Болгарії, Югославії, Чехословаччини. На звороті — сигнатура: PICHL / PRAHA.

7) *Легенда*: IX. CONGRESSUS
INTERNATIONALIS
DERMATOLOGORUM.
BUDAPESTINI MCMXXXV.

Датування: 1935 р.

Розмір: Ø 27 мм.

Інвентарний номер: ФЛР 776.

Примітки: відзнака

IX Міжнародного конгресу
дерматологів у Будапешті
1935 р. На звороті —
сигнатура: LUDVIG.

Таким чином, серед названих вище трьох груп відзнак, які зберігаються у Львівській національній науковій бібліотеці України імені В. Стефаника, можна виділити підгрупи, що репрезентують різні аспекти суспільного життя в Україні та в інших країнах у 1919–1939 рр.

Так, українські й пов'язані з Україною відзнаки включають підгрупи: україномовні відзнаки, виготовлені в Україні; відзнаки української діаспори; неукраїномовні відзнаки, виготовлені на українських землях.

Іноземна фалеристика представлена такими тематичними підгрупами: державні відзнаки (сербський орден святого Сави, польські медалі «Polska swemu obrońcy» і «Za długoletnią służbę», польська відзнака з написом: «Wójt gminy»); недержавні громадські нагороди (польські відзнаки «Za trud ofiarny», «Stanęli w potrzebie»); фалеристика громадських організації (Польського Червоного Хреста, асоціацій бібліотекарів, лікарів, електриків, техніків та інші); німецька і польська фалеристика з нагоди плебісциту в Сілезії у 1921 р. («St. Hedwig / Św Jadwiga», «Zum Andenken an den Abstimmungskampf um Oberschlesien», «Plebiscyt», «Śląsk nasz»); пам'ятки культурно-мистецьких заходів (дві відзнаки з нагоди відкриття пам'ятника Генріку Сінкевичу у Бидгощі 1927 р., два варіанти відзнаки з Виставки жіночої праці у Познані 1929 р., фалеристика іноземних навчальних закладів); відзнаки підприємств (шведської електричної компанії ASEA, німецької компанії Leica) тощо.

Відзнаки міжнародних професійних з'їздів стосуються переважно лікарських організацій: I Загального з'їзду слов'янських лікарів у Варшаві 1927 р.; I, II і III З'їздів Союзу слов'янських

дерматологів (Варшава, 1929 р., Білгород, 1931 р., Прага, 1934 р.); III Міжнародного конгресу педіатрів у Лондоні 1933 р.; IX Міжнародного конгресу дерматологів у Будапешті 1935 р. Наявна у фонді бібліотеки також пам'ятка Міжнародного конгресу Світової спілки виробників і дистриб'юторів електричної енергії у Парижі 1928 р. (два варіанти відзнаки з різними способами кріплення).

1. *Голій П.* Українська діаспора у фалеристичних пам'ятках (із фондів Інституту досліджень бібліотечних мистецьких ресурсів Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника) // Записки Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника: зб. наук. праць. Львів, 2015. Вип. 7 (23). С. 702-729.
2. *Голій П.* Українські фалеристичні пам'ятки: виготовлені до 1939 р. (із фонду Інституту досліджень бібліотечних мистецьких ресурсів Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника) // Записки Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника: зб. наук. праць. Львів, 2017. Вип. 9 (25). С. 634-649.
3. *Кобилянський А., Чернецький Є.* Родові герби шляхти: довідник. Біла Церква: Видавець Пшонківський О. В., 2014. 224 с.
4. *Хомин І.* Каталог польських та з Польщею пов'язаних плакет, медальйонів і медалей Львівської національної галереї мистецтв = *Chomyn I.* Katalog plakiet, medalionów i medali polskich i z Polską swiązanych w Lwowskiej Narodowej Galerii Sztuki: [в 2 т.]. Варшава: Т-во «Спільнота Польська», 2015. Т. 2. 559 с.
5. Aukcja Nr 1. 13 września 2013: [каталог] / *Justyna Leszczyńska-Bereska.* [Warszawa], [2013]. 221 s.
6. Aukcja 145. Odznaki, odznaczenia: [каталог] / Dom Aukcyjny DESA; dyr. *Jerzy Majewski.* Kraków: Dom Aukcyjny DESA, 2015. 18, [26] s.
7. Aukcja 151. Odznaki, odznaczenia: [каталог] / Dom Aukcyjny DESA; dyr. *Jerzy Majewski.* Kraków: Dom Aukcyjny DESA, 2016. 23, [35] s.
8. *Dziulikowski W.* Polska sztuka medalierska o tematyce medycznej we Lwowie 1868–1937. Wrocław, 1994. 28 s.
9. *Łoza S.* Ordery i odznaczenia polskie. Lwów: Państwowe wyd-wo książek szkolnych we Lwowie, 1938. 76 s. + 8 il.
10. *Mennica Warszawska* // Wielka Encyklopedia PWN / *Jan Wojnowski* (Red. Nacz.). Warszawa: PWN SA, 2003. Т. 17. S. 256.
11. *Ptaszyński J.* Medale i odznaki Zjazdów Lekarzy i Przyrodników Polskich // *Biuletyn numizmatyczny.* 1993. N 1 (289). S. 21-25.
12. *Puchalski Z.* Odznaczenia za zasługi bojowe i wojenne w latach 1919–1920 // *Niepodległość i Pamięć.* 1995. Т. 2. N 2 (3). S. 83-100.

13. Z Orłem Białym przez wieki. Symbol władców, państwa i narodu = Together with the White Eagle through the Ages. A Symbol of Rulers, the State, and the Nation: [каталог] / pod red. *Tadeusza Skoczka*. Warszawa: Muzeum Niepodległości w Warszawie, 2015. 148 s.

References

1. Holij R. (2015). Ukrajinsjka diaspora u falerystychnykh pamjatkakh (iz fondiv Instytutu doslidzhenj bibliotechnykh mystecjkykh resursiv Ljvivsjskoji nacionalnoji naukovoji biblioteki Ukrainy imeni V. Stefanyka). *Zapysky Lvivskoi naukovoji biblioteki im. V. Stefanyka*: zb. nauk. prats, Lviv, vol. 7 (23), pp. 702-729. (in Ukr.).
2. Holij R. (2017). Ukrajinsjki falerystychni pam'jatky: vyghotovleni do 1939 r. (iz fondu Instytutu doslidzhenj bibliotechnykh mystecjkykh resursiv Ljvivsjskoji nacionalnoji naukovoji biblioteki Ukrainy imeni V. Stefanyka). *Zapysky Lvivskoi naukovoji biblioteki im. V. Stefanyka*: zb. nauk. prats, Lviv, vol. 9 (25), pp. 634-649. (in Ukr.).
3. Kobyljanskyj A., Chernenckyj Je. (2014). *Rodovi gherby shljakhty*: dovidnyk. Pshonkivskyj O. V., Bila Cerkva, 224 p. (in Ukr.).
4. Khomyn I. (2015). *Katalogh poljsjkykh ta z Poljsheju povjazanykh plaket, medaljoniv i medalej Ljvivsjskoji nacionalnoji ghalereji mystectv* = Chomyn I. Katalog plaket, medalionów i medali polskich i z Polską związanych w Lwowskiej Narodowej Galerii Sztuki: [v 2 t.]. Varshava: T-vo «Spilnota Polska», T. 2, 559 p. (in Ukr., Pol.).
5. Leszczyńska-Bereska J. [2013]. *Aukcja Nr 1. 13 września 2013*: [katalogh]. [Warszawa], 221 p. (in Pol.).
6. Majewski J. (dyr.). (2015). *Aukcja 145. Odznaki, odznaczenia*: [katalogh]. Dom Aukcyjny DESA, Kraków, 18, [26] p. (in Pol.).
7. Majewski J. (dyr.). (2016). *Aukcja 151. Odznaki, odznaczenia*: [katalogh]. Dom Aukcyjny DESA, Kraków, 23, [35] p. (in Pol.).
8. Dziulikowski W. (1994). *Polska sztuka medalierska o tematyce medycznej we Lwowie 1868–1937*. Wrocław, 28 p. (in Pol.).
9. Łoza S. (1938). *Ordery i odznaczenia polskie*. Państwowe wyd-wo książek szkolnych we Lwowie, Lwów, 76 p. + 8 il. (in Pol.).
10. Wojnowski J. (Red. Nacz.). (2003). Mennica Warszawska. *Wielka Encyklopedia PWN*. PWN SA, Warszawa, T. 17, p. 256. (in Pol.).
11. Ptaszyński J. (1993). Medale i odznaki Zjazdów Lekarzy i Przyrodników Polskich. *Biuletyn numizmatyczny*. no. 1 (289), pp. 21-25. (in Pol.).
12. Puchalski Z. (1995). Odznaczenia za zasługi bojowe i wojenne w latach 1919–1920. *Niepodległość i Pamięć*. T. 2, no. 2 (3), pp. 83-100. (in Pol.).

13. Skoczka T. (pod red.). (2015). *Z Orłem Białym przez wieki. Symbol władców, państwa i narodu* = Together with the White Eagle through the Ages. A Symbol of Rulers, the State, and the Nation: [katalog]. Muzeum Niepodległości w Warszawie, Warszawa, 148 p. (in Pol.).

Roman Holii, Researcher of the Department of Scientific Research of Special Kinds of Documents of the Institute of Research of Library's Art Resources of Vasyl Stefanyk National Scientific Library of Ukraine in Lviv, Candidate o Historical Sciences

The phaleristic items (1919–1939) which are collected in the Institute of Research of Library's Art Resources of Vasyl Stefanyk National Scientific Library of Ukraine in Lviv

The library holds 87 phaleristic awards 1919–1939, from Austria, Great Britain, Canada, Czech Republic, France, Germany, Hungary, Poland, Serbia, Sweden, Ukraine, USA. Among these awards we can conditionally distinguish the following thematic groups: Ukrainian and Ukrainian related awards, foreign phaleristic, international professional congresses. In these groups it is possible to distinguish subgroups representing different individual aspects of social life in Ukraine and in other countries in 1919–1939. Ukrainian and Ukrainian related honors include: Ukrainian-language honors made in Ukraine; honors of the Ukrainian Diaspora; non-Ukrainian-language honors made on Ukrainian lands. Foreign phaleristics are represented by thematic subgroups: state distinctions (Serbian Order of Saint Sava, Polish medals, etc.); non-state public awards; phalleristics of public organizations (the Red Cross, associations of librarians, doctors, electricians, technicians and others); German and Polish phaleristics on the occasion of a plebiscite in Silesia in 1921; monuments of cultural and artistic events; business awards (ASEA, Leica, Germany) and more. Distinctions of international professional congresses concern mainly medical organizations: I General Congress of Slavic Physicians in Warsaw 1927; The 1st, 2nd and 3rd Congresses of the Union of Slavic Dermatologists (in Warsaw in 1929, in Belgorod in 1931 and in Prague in 1934); The Third International Pediatricians Congress, London, 1933; IX International Congress of Dermatologists in Budapest 1935. Available in the library's collection a memorial award of the International Congress of the World Union of Electricity Producers and Distributors in Paris, 1928 (two variants of decoration with different mounting methods).

Keywords: phaleristics, awards, international professional congresses.